

Гусева І. Ю.,

аспірант кафедри економіки підприємств, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна

Guseva Irina,

PhD of the economic of enterprises chair of the SHEU «Vadym Getman Kyiv National Economic University», Ukraine

РИНКОВИЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ У СИСТЕМІ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ

MARKET INTELLECTUAL CAPITAL INTO THE SYSTEM OF MODERN MANAGEMENT OF ENTERPRISES

Обґрунтовано необхідність впровадження системи ефективного управління ринковим інтелектуальним капіталом як запоруки стратегічного розвитку та конкурентоспроможності сучасних підприємств. Виокремлено основні етапи цього процесу.

Substantiated the necessity of introduction of the system of effective management of market intellectual capital as a prerequisite for strategic development and competitiveness of modern enterprises. Singled the main stages of this process.

Управління та використання нематеріальних активів є невід'ємною складовою сучасного менеджменту, запорукою досягнення стратегічних намірів, реалізації довгострокових програм розвитку та інструментом підвищення конкурентоспроможності підприємств. Пошук альтернативних шляхів розвитку систем управління спонукає вітчизняних дослідників до розробки інноваційних методів, моделей і підходів.

Формування ефективних, адаптованих до сучасних умов розвитку механізмів управління підприємствами неможливе без комплексного і системного управління інтелектуальною складовою, а саме ринковим інтелектуальним капіталом (РІК), як частини економічного потенціалу та капіталу в цілому. Першочерговим є визначення структурних елементів ринкового інтелектуального капіталу і характеру взаємодії між ними. Вирішення цього завдання базується на розробці та впровадженні принципово нових підходів до визначення ролі і місця ринкового інтелектуального капіталу у формуванні стратегії розвитку підприємств в умовах невизначеності і динамічності зовнішнього економічного середовища [2—3]. Актуальним залишається питання впровадження ефективного управління РІК у загальну систему менеджменту підприємства, розробки рекомендацій щодо вдосконалення цього процесу та прогнозування впливу на результативність діяльності підприємства в цілому.

Складові ринкового інтелектуального капіталу розглядаються як ресурс підприємства, управління яким спрямовано на досяг-

нення стратегічних цілей і визначення потенційних можливостей розвитку. Цінність, актуальність, пріоритетність цих ресурсів для кожного підприємства визначається на основі забезпечення стійких конкурентних переваг за ринкових умов функціонування суб'єктів господарювання, стратегічних намірів та ефективності використання складових РІК.

З урахуванням розробленої адаптивної моделі ефективного управління РІК та сформованого оптимального портфеля його складових необхідним є визначення безпосередньо процесу впровадження цієї системи в діяльність підприємств. Вважаємо необхідним виділити наступні етапи впровадження системи ефективного управління ринковим інтелектуальним капіталом:

— прийняття рішень щодо доцільності впровадження системи ефективного управління ринковим інтелектуальним капіталом;

— визначення цілеспрямованості та вимог до системи управління РІК;

— аналіз існуючої системи управління на основі побудови портфелю складових РІК і визначення їх ефективності [4];

— розробка та формування моделі ефективного управління РІК, прийнятної для підприємства [5];

— впровадження розробленої системи управління РІК з урахуванням спрямованості, визначених стратегічних намірів, специфіки ринку і діяльності підприємства.

Прийнятним для кожного підприємства вважається комплексне управління всіма складовими, але, залежно від досягнутих результатів і поставлених стратегічних цілей, допускається впровадження або вдосконалення окремих частин системи РІК. У результаті дослідження обґрунтовано необхідність виокремлення та впровадження ефективного управління ринковим інтелектуальним капіталом у загальну систему менеджменту сучасних підприємств.

Література

1. Макаров В. Л., Козырев А. Н. Оценка стоимости нематериальных активов и интеллектуальной собственности. Учебное пособие. — М.: Интерреклама, 2003. — 352 с.

2. Швиданенко Г. О., Шевчук Н. В. Управление капиталом предприятия: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2007. — 440 с.

3. Добикіна О. К., Рижиков В. С., Касьянюк С. В., Кочотько М. Є, Костенко Т. Д. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 208 с.

4. <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1172>

5. <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1293>